

Sygn. akt VIII C 1240/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę 4.912,75 zł

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1240/20

UZASADNIENIE

W dniu 1 listopada 2019 roku powód (...) Sp. z o.o. w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej M. S. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zasądzenie kwoty 4.912,75 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozewm wierzytelność wynika z umowy pożyczki z dnia 15 czerwca 2019 roku na okres 30 dni, gdzie pierwotną kwotą kapitału było 4.000 zł. Poza otrzymaną sumą pieniężną dłużnik zobowiązał się do spłaty prowizji (713,70 zł) oraz odsetek (21,37 zł), z której to powinności się nie wywiązał. Powód wyjaśnił ponadto, iż wierzytelność wobec pozwanej nabył na mocy umowy cesji z dnia 10 października 2019 roku. **(pozew w e.p.u. k. 5-7v)**

W dniu 4 grudnia 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który następnie utracił moc w całości na skutek wniesienia sprzeciwu, zaś sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W sprzeciwie pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Pozwana zakwestionowała legitymację procesową czynną oraz dochodzone pozewm roszczenie co do zasady i wysokości. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 8v, sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 9v-10, postanowienie k. 15)**

W uzupełnieniu sprzeciwu pełnomocnik pozwanej, podtrzymując dotychczasowe zarzuty, zaprzeczył, aby pozwana składała wnioski o pożyczkę oraz o pożyczkę refinansującą, a także, aby zawierała rzeczony umowy. **(pismo procesowe k. 61-68)**

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik pozwanej podniósł ponadto, że powód nie wykazał, aby pożyczkodawca wykonał swój obowiązek w postaci wypłaty kwoty pożyczki, w tym wykonał świadczenie na rzecz innego podmiotu zgodnie z rzekomą umową refinansującą, dodając, że pozwana z tytułu umowy z dnia 15 czerwca 2019 roku nie otrzymała żadnych środków finansowych. **(pismo procesowe k. 78-80, k. 118-120)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 maja 2019 roku (...) Sp. z o.o. w B. sporządził umowę pożyczki nr (...), w treści której jako pożyczkobiorcę wskazał pozwaną M. S.. Umowa opiewała na kwotę 4.000 zł i przewidywała koszty w postaci prowizji – 713,70 zł oraz odsetek – 21,37 zł. Spłata zobowiązania miała nastąpić do dnia 15 czerwca 2019 roku. Zgodnie z postanowieniami umowy, pożyczkę uważa się za udzieloną w momencie dokonania przelewu na wskazany indywidualny rachunek pożyczkobiorcy. Tego samego dnia (...) sporządził umowę ramową pożyczki określającą warunki zawierania umów pożyczek oraz zasady wykonywania przez strony zobowiązań wynikających z umów pożyczek.

W dniu 16 czerwca 2019 roku pierwotny wierzyciel (...) Sp. z o.o. w B. sporządził umowę pożyczki refinansującej nr (...), w treści której jako pożyczkobiorcę wskazał pozwaną M. S.. Umowa opiewała na kwotę 4.735,07 zł i przewidywała koszty w postaci opłaty za refinansowanie – 1.130,88 zł oraz odsetek – 21,37 zł. Spłata zobowiązania miała nastąpić do dnia 15 lipca 2019 roku. Zgodnie z postanowieniami umowy, pożyczkodawca spłaca pożyczkę udzieloną pożyczkobiorcy przez podmiot współpracujący z pośrednikiem niezwłocznie po uznaniu rachunku bankowego pośrednika przelaną kwotą opłaty za refinansowanie, nie później jednak niż w terminie 7 dni. Tego samego dnia P. sporządził umowę ramową pożyczki określającą warunki zawierania umów pożyczek oraz zasady wykonywania przez strony zobowiązań wynikających z umów pożyczek

Umowy pożyczek, o których mowa wyżej, zostały zawarte przez pośrednika (...) Sp. z o.o. **(umowa pożyczki k. 98, umowa pożyczki refinansującej k. 101, ramowa umowa pożyczki k. 99-100v, k. 102-103v)**

Pismami z dnia 25 lipca 2019 roku i 14 sierpnia 2019 roku pozwana została wezwana do spłaty zadłużenia wynikającego z pożyczki refinansującej z dnia 15 czerwca 2019 roku. **(wezwanie do zapłaty k. 52, k. 53, potwierdzenie nadania przesyłki k. 50, k. 51)**

W dniu 1 września 2019 roku (...) Sp. z o.o. w B. zawarł z DeltaWise OÜ umowę o przelew wierzytelności, m.in. wobec dłużnika M. S.. W załączniku do umowy zadłużenie pozwanej zostało oznaczone na kwotę 4.770,24 zł.

Następnie, w dniu 10 października 2019 roku DeltaWise OÜ zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powoda.

Obie umowy cesji wraz z załącznikami zawierającymi wykaz wierzytelności, zostały podpisane przez osoby uprawnione do działania w imieniu cedenta i cesjonariusza. **(umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikami k. 83-92v, k. 94-96, wykaz wierzytelności k. 93, k. 97-97v)**

W oświadczeniu z dnia 10 października 2019 roku (...) wskazał, że zobowiązanie pozwanej wynikające z umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 16 maja 2019 roku w wysokości 4.735,07 zł zostało w całości wykonane przez (...) Sp. z o.o., w taki sposób, że pozwana nie jest już zobowiązania względem Spółki (...). **(oświadczenie k. 46)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie spłaciła zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu braku legitymacji czynnej powoda. Zarzut ten okazał się niezasadny. W ocenie Sądu zaferowany przez stronę powodową materiał dowodowy jest wystarczający do wykazania, iż nabyła ona ze skutkiem prawnym wierzytelność opisaną, jako przysługującą wobec pozwanej z tytułu umowy refinansującej pożyczki z dnia 15 czerwca 2019 roku. Powód złożył do akt sprawy dwie umowy przelewu wierzytelności z załącznikami oraz wykaz wierzytelności dotyczący pozwanej. Załączone dokumenty zostały podpisane przez strony umowy cesji, przy czym powód wykazał – poprzez złożenie stosownych dokumentów – umocowanie osób podpisanych pod poszczególnymi umowami do ich zawarcia, wobec czego brak jest podstaw do kwestionowania ich prawdziwości. Wprawdzie jeden z wykazów wierzytelności (k. 93) nie został złożony w formie kompletnej, a jedynie skróconej, tj. pozwalającej na weryfikację konkretnej wierzytelności (tu: przysługującej wobec pozwanej), to jednak nie umniejsza to jego mocy dowodowej. Nie może budzić wątpliwości, że na potrzeby przedmiotowego procesu koniecznym było jedynie wykazanie, iż umowa cesji przenosiła tę konkretną wierzytelność stanowiącą źródło żądania powoda. W konsekwencji zbędnym było przedłożenie całości wykazu, zwłaszcza, że pozostałe wierzytelności musiałyby zostać zanonimizowane. Odnośnie zaś przedłożonego dokumentu (k. 93) oczywistym pozostaje, że dla jego waloru dowodowego nie ma znaczenia sposób jego anonimizacji w zakresie innych wierzytelności (w przedmiotowej sprawie wierzytelności te zostały „wykasowane”), istotnym jest bowiem, że dokument ten został sygnowany parafą przez osoby zawierające umowę cesji, co zdaniem Sądu jest wystarczające do stwierdzenia jego autentyczności. Kontynuując rozważania w zakresie omawianego zarzutu podkreślenia wymaga także, iż wierzytelność objęta wykazami została w odpowiedni sposób oznaczona, co pozwala na jej pełną identyfikację. Godzi się przypomnieć, że zgodnie z dyspozycją art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. Jest to jedynie zmiana podmiotowa stosunku zobowiązaniowego. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy przelewu, wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami. Wyjaśnić wreszcie należy, że ewentualny brak zawiadomienia dłużnika o dokonanej cesji w żaden sposób nie wpływa na jej skutki prawne. Brak zawiadomienia może wywrzeć wyłącznie takie konsekwencje, że spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie, o czym przesądza treść art. 512 k.c. Całość powyższych rozważań prowadzi do wniosku, iż strona powodowa wykazała swoją legitymację procesową.

W dalszej kolejności przypomnieć należy, iż w myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia powód powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczka została udzielona. W realiach niniejszej sprawy udowodnieniu podlegał nie tylko fakt udzielenia pozwanej pożyczki refinansującej, ale również fakt udzielenia pożyczki, odnośnie której refinansowanie miało nastąpić. Nie budzi wątpliwości, że aby refinansowanie było w ogóle możliwe, musi istnieć niespłacone zobowiązanie pieniężne. W ocenie Sądu powód nie sprostał powyższej powinności. Strona powodowa nie złożyła wniosków o pożyczkę, jak również jakiegokolwiek dokumentu, w oparciu o który można by ustalić, że pozwana była klientem czy to (...) czy to P.. Zgodnie z postanowieniami umów ramowych, pożyczkobiorca na potrzeby udzielenia mu pożyczki winien m.in. posiadać na stronie internetowej aktywny profil klienta, złożyć wniosek o pożyczkę, potwierdzić ten wniosek opłatą rejestracyjną uiszczoną z indywidualnego rachunku bankowego albo przejść pozytywnie weryfikację przy wykorzystaniu aplikacji I.. Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego implikuje jednoznaczny wniosek, iż brak jest dowodów na to, iż pozwana dokonała wyżej wymienionych czynności, ergo brak jest przesłanek do przyjęcia, iż pozwana była stroną załączonych przez stronę przeciwną umów pożyczek. Zaoferowane przez powoda dowody z dokumentów dowodzą li tylko tego, że zostały sporządzone dwie umowy zawierające dane pozwanej, nie wiadomo jednak przez kogo i w jakich okolicznościach podane. Wprawdzie powód załączył również wydruk zawierający dane pozwanej (k. 49) i w tym przypadku nie wiadomo jednak, kto lub co było źródłem tych danych, dodatkowo sam wydruk nie posiada żadnych danych identyfikacyjnych – nie wiadomo kto go wykonał, z jakiego systemu, w jakiej dacie. Odnosząc się natomiast do oświadczenia pożyczkodawcy z dnia 10 października 2019 roku (k. 46) uwypuklenia wymaga, że nie stanowi ono dowodu na zawarcie przez pozwaną pierwotnej umowy pożyczki, zwłaszcza wobec stanowiska pozwanej, która konsekwentnie kwestionowała ten fakt. Jest to tzw. dokument prywatny, którego formalna moc dowodowa, jak stanowi art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że (...) złożył oświadczenie nim objęte. Tylko w takim zakresie dokument ten nie budzi wątpliwości Sądu. Natomiast materialna moc dowodowa tego dokumentu bez poparcia go odpowiednimi dokumentami źródłowymi, wobec stanowiska strony przeciwnej, jest nikła. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Sąd nie ma przy tym wątpliwości, że omawiane oświadczenie nie może zastępować dowodu potwierdzającego wypłatę pożyczki. Skoro w myśl § 2 ust. 2 umowy pożyczki, pożyczkę uważa się za udzieloną w momencie dokonania przelewu na rachunek pożyczkobiorcy to powinnością powoda było zaoferowanie dowodów na tę właśnie okoliczność, czego powód nie uczynił. Krótkiego omówienia wymaga również wydruk z k. 47, który w ocenie powoda stanowi dowód na złożenie przez dłużniczkę wniosku o refinansowanie. Wydruk ten pochodzi z systemu dotpay, rzecz jednak w tym, że nie zawiera on dostatecznych danych, które pozwoliłyby na powiązanie go z pozwaną. Wprawdzie widnieją na nim dane osobowe pozwanej, jej PESEL oraz adres email, dane te mogły jednak zostać podane przez osobę trzecią. Co istotne na wydruku tym brak jest numeru rachunku, z którego miała zostać przelana opłata za refinansowanie. Wydruk ten potwierdza wyłącznie, że została uiszczona opłata w określonej wysokości, nie daje jednak odpowiedzi na pytanie, kto tę opłatę i z jakiego rachunku uiścił.

Reasumując w oparciu o zaoferowany przez powoda materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że powód nie wykazał, że pozwana zaciągnęła pierwszą pożyczkę – że założyła konto na portalu pożyczkodawcy, uiściła opłatę rejestracyjną albo dokonała weryfikacji przy pomocy usługi (...) i złożyła wniosek o pożyczkę, która następnie została jej wypłacona (tj. iż spełniony został warunek z § 2 pkt 2 umowy z dnia 16 maja 2019 roku pozwalający uznać, że pożyczka została udzielona), wreszcie brak jest dowodów na to, że pozwana złożyła wniosek o refinansowanie, które zostało jej udzielone, dlatego też po stronie M. S. nie powstał obowiązek wykazania, że zobowiązanie odnośnie którego powód twierdzi, że powstało, zostało przez nią wykonane.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej. Wskazać przy tym należy, że obowiązujący w dacie wytoczenia powództwa w e.p.u. przepis art. 207 § 6 k.p.c., nakazywał stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wyjaśnić bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania cywilnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyźnowski i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148). Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10.07.2003 r., I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24.03.1999 r., I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389). Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania, iż umowa pożyczki z dnia 3 grudnia 2018 roku została wykonana, a pozwana była jej stroną, istniała niewątpliwie już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie to stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwana ma obowiązek zapłaty na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona pozwana wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od powoda zwrot kosztów procesu w wysokości 917 zł, na którą złożyły się koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 900 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.